

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

V zadevah gruntnega davka.

Pri volilnem shodu v Žavci dne 9. januarja sem povedal zbranim gg. volilcem, da novi gruntni davek ne bode višji od sedanjega in da bodo k večjemu nove kulture se uvrstile starim in toliko davka plačale, kolikor jim enake stane. Kar sem tačas trdil, leško zdaj dokazem s številkami. Okrajna glavarstva Celje in Brežice, kamor spadajo okrajne sodnije Celje, Konjice, Šmarije, Gornjigrad, Vransko in Laško, potem Brežice, Sevnica in Kozje, so dozdale imele plačati gruntnega davka za vsem 279.752 fl., po predlogu vlade, kateremu je pritrdila centralna komisija na Dunaji, pa bo novi gruntni davek za vse te okraje znašal 275.102 fl., tedaj ne samo, da ne bode, povišan gruntni davek, ampak celo znižan bode za 4650 fl. Če se pomisli, da je v teh krajih gotovo nekaj novih kultur, ki stopijo iz nižjih v višje razrede, imamo dobro upanje, da se zniža davek za stare kulture, kar je tem bolj želeli, ker je davek res bil previsok.

To naznanjam vsem č. okrajnim zastopom in občinam, ki so mi poslale prošnje, da jih oddam državnemu zboru. Iz tega bodo spoznali, kako krivično in lažljivo naši stari nemškutarski sovražniki proti vladi in narodno-konservativnim poslancem ljudstvo šuntajo, češ da oni so krivi povišanja davkov. Prvič, kakor sem dokazal, davek ne bode povišan, ampak mnogim celó znižan in drugič, ko bi prišlo bilo kako povišanje, bi se zato imeli zahvaliti le liberalcem.

Oni so sklenili l. 1869 postavo o reguliranju gruntnega davka in so tačas mislili ves gruntni davek v Avstriji za kakih 10 milijonov goldinarjev povišati. Oni so sedeli v okrajnih cenilnih komisijah, ki so cenile prihodke iz gruntov, in v deželni komisiji, ki je določila tarife take visokosti, da ravno ta vlada, katero zdaj toliko grajajo, je tarife znižala, ker so se jej previsoki zdeli. Na primer je štajerska deželna komisija določila v celjskem okraju za njive 1. reda 18 fl. čistega dohodka, za travnike 20 fl., za vrte 23 fl., vlada

pa je znižala te tarife za njive na 16, za travnike 17.50, za vrte 20 fl. Za brežki okraj (Brežice, Kozje, Sevnica) je deželna komisija tarifirala njive 1. reda z 17 fl., travnike z 22.50, vrte z 18 fl., vinograde z 32 fl. Pri vinogradih je po deželni komisiji 8 razredov in še v poslednjem 4 fl. 75 kr. čistega dohodka. Vlada pa je tarife znižala pri njivah na 14 fl., pri travnikih na 19, pri vrtih na 15 in pri vinogradih na 25 fl., toraj za 7 fl., nižje od deželne komisije ter je pri vinogradih le 4 razrede postavila z najnižjim tarifom od 2 fl. 70 kr.

Tudi v mariborskem in ptujskem okraju je vlada deželne tarife znižala pri vinogradih od 49 na 42 fl., oziroma od 50 na 44 fl., v poslednjem redu pa 6.50 kr. na 5.75 kr. Slovenjegraško okrajno glavarstvo (Slovenjigradec, Šoštanj in Marenberg) ostane pri sedanjem davku, ki je znašal blizu 66.000 fl.

Da pa celo Štajersko bi imelo 430.000 gl. gruntnega davka več plačati, pride od tega, ker se je tarifa za gozde in travnike na zgornjem Štajerskem povišala, tako da bodo gozdi imeli 220.000 goldinarjev, travniki 120.000 fl., vrti 110.000 fl. več plačati, kakor dozdale. Na vse vinograde pride 9260 fl. več, a mej temi je davek za 4969 oralov novo zasajenih vinogradov. Pri njivah pa je celi znesek davka znižan za 27.000 fl.

Če so tedaj nekateri okrajni zastopi izrekli nezaupnico vladi in narodno-konservativnim poslancem, so se močno prenačili. Po pravici bi morali zaupnice dopošiljati vladi in večini državnega zbora, ker skrbno popravlja, kar so liberalci zagrešili. Pa saj vemo, da tem liberalnim in nemškutarskim gospodom je gruntni davek deveta briga, oni so le hoteli ljudstvo šuntati proti njegovim poslancem, če prav z lažmi in krivičnim obrekovanjem. Naš slovenski narod pa se je spet lahko prepričal, da liberalcem ni bilo in ne bode mar za zboljšanje njegovega duševnega in gmotnega stanja.

Dunaj 25. januarja.

Dr. J. Vošnjak,
državni poslanec.